

2019-4

14. november 2019

Nal. nr./j.nr.: 2017-109-0005

All. nr./brevnr.: 64676

Sull./sagsbeh.: FH/jh

Pineqartoq:

Suliap ingerlaneraniq ilisimatitsisarneq

Suliap siusinaartumik pensionisiaqalerumanermut tunngasup ingerlanera kommunip amigartumik ilisimatitsissutigisarsimavaa

Innuttaasoq siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni kommunimut qinnuteqaateqarpoq. Suliaq kommunip 2014-imi majimit 2017-imi novemberimut suliaraa. Piffissami tassani innuttaasup nukingisaarutai kommunip 2016-imi januarimi aamma 2017-imi januarimi akivai. Kommunip innuttaasoq suliap ingerlaneraniq tamatuma saniatigut ilisimatissimangilaa.

Innuttaasoq Ombudsmandimut naammagittaalliorpoq. Innuttaasoq suliap ingerlanera pillugu pisariaqarneratut annertutigisumik ilisimatinneqarsimasoq suliap Ombudsmandimi suliarineqarnerani kommunip nassuiaatitut oqaatigaa. Innuttaasup suliapi akissuteqaqqusilluni allakkatigut nukingisaaruteqarsimanginnera kommunip ilaatigut innersuussutigaa.

Ilisimatitsinerup naammassimaneraniq oqarneq Ombudsmandip isumaqatiginngilaa.

Taamaalilluni Ombudsmandip paasinninnera unaavoq suliaq inaarlugu sooq suliarineqarsimanginnerasoq kiisalu, ajornanngippat, suliaq piffissap sivikinnerusup ingerlanerani aalajangiiffigisinnaanagu paasigamiuk piffissaq suliapi suliarinninnermut atorneqartussatut naatsorsuutigineqartoq kommunip nammineq suliniuteqarnermigut innuttaasumut ilisimatitsissutigisimasariaqaraluaara.

Kommunilli innuttaasoq aatsaat ukioq ataaseq affarlu ingerlareersut suliap ingerlanera pillugu ilisimatippaa. Ombudsmandip paasinninnera unaavoq kommunip innuttaasoq siusinnerujussuakkut ilisimatissimasariaqaraluaraa.

Tassani aamma ilaavoq suliaq 2017-imi februarimi suliarineqarniartoq kommunip innuttaasumut 2017-imi ilisimatitsissutigisimagaa. Aalajangii-nerli innuttaasup aatsaat 2017-imi novemberimi tiguaa.

Taamaattumik Ombudsmandi isumaqarpoq piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartussasut neriorsuutigineqartup eqqortuunnginnera kommunip innuttaasumut ilisimatitsissutigisimasariaqaraluaraa.

Suliaq sooq sivitsuloorunneqarnersoq kommunip nammineq suliniuteqarnermigut innuttaasumut ingerlaavartumik ilisimatitsissutigisarsimasariaqaraluaraa Ombudsmandip aamma innersuussutigaa.

Ombudsmandip tamatumunnga atatillugu oqaatigaa oqartussaasup suliani aalajangersimasuni qaammatit pingasukkaakannerlugit ilisimatitsissuteqartarnissaa ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut naapertuunnerpaajussasoq.

*Ombudsmandilli tamatuma saniatigut aamma oqaatigaa pisuni aalajangersimasuni ukiumut ataaseriarluni-marloriarluni ilisimatitsissuteqartar-
neq naammassinnaasoq. Soorlu piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartussaq sivilukannissasoq oqartussaasup suliamik suliarinnittup qularnaatsumik ilisimareerpagu. Ombudsmandip ilassutitut oqaatigaa taamaattoqarpat ilisimatitsissut piffissamut suliamik suliarinninnermut atorneqartumut siviluumut pissutaasoq pillugu nassuiaammik sukumiisumik aallaavittut ilaqartinneqartariaqartoq.*

Ombudsmandi tamakku tunngavigalugit eqikkaalluni inerniliivoq suliap ingerlasimanera kommunip innuttaasumut amigartumik ilisimatitsissutigisarsimagaa. Ombudsmandip tamanna ajuusaarnartorujussuartut isigaa.

Oqaaseqaateqareerluni Ombudsmandip suliamik suliarinninnini naam-massivaa.

(Oqaaseqaat 14. november 2019-imeersoq, j.nr. 2017-109-0005)

Ombudsmandip oqaaseqaataa oqaaseqaammi pineqartut ilisarnarunnaarsil-lugit tulliuvoq, tassanilu paasissutissat arlallit, pingaartu-mik naammagittaallortumut tunngasut, ilanngunneqanngillat.

Ombudsmandip oqaaseqaataa:

1. Suut misissorpakka?

1.1. Misissuininni Kommuni Kujalliup A siusinaartumik pensionisiat pillugit suliami A-mut tunngasumi naammattumik ilisimatittarsimaneraa paasiniar-neqarpoq.

Kommuni Kujalleq misissuininnut atatillugu oqaaseqaammik 10. januar 2019-imeersumik uannut ilaatigut nassiussaqqarpoq. Taanna imatut paasiva-ra kommunip paasinninnera unaasoq suliaq taanna uanga Ombudsmanditut misissortariaqanngikkiga. Takuneqarsinnaasutulli suliaq misissorniarlugu aa-lajangerpunga. Taamaalillunga kommunip paasinninnera isumaqatiginngila-ra. Kommunip oqaatigisai – uangalu taakku pillugit oqaaseqaatikka – im-mikkoortumi 2-mi sukumiinerusumik allaaseraakka.

Suliat ingerlasimanera (immikkoortumi 3-mi), Kommuni Kujalliup suliaq pil-lugu isumaa (immikkoortumi 4-mi) malittarisassallu suliamut attuumassute-qartut immikkoortumi 5-imi eqikkarpakka, kommunillu A-mut suliat ingerla-nera pillugu ilisimatitsisarsimanera (immikkoortumi 6-imi) isummerfigalugu. Suliat ingerlasimaneranik sukumiisumik allaaserinninneq oqaaseqaammut tulliuvoq.

Danmarkimi atuakkiat allaaserisallu aamma Folketingip Ombudsmandiata periaasia oqaaseqaammi arlalitsigut aallaavigisarpakka, tassami immikkoortuni taakkunani Kalaallit Nunaanni inatsiseqartitsinikkut tunngaviusup Danmarkimi inatsiseqartitsinikkut tunngaviusoq innersuussutitut taaneqartunit ersertutut assigimmagu.

1.2. Eqqortussaq anguniarlugu oqaatigaara A uannut naammagittaallioreersoq Kommuni Kujalliup suliامي 23. november 2017-imi aalajangiinera isummerfiginngikkiga.

Piffissaq Kommuni Kujalliup suliاميك suliarinninnerminut atugaa pillugu apeqqut suliاميك misissuininnut atatillugu isumaliutersuutigaara, taamaattumillu kommuni qulequtaq taanna pillugu arlalinnik aamma apeqquteqarfigaara.

Ilaatigut Kommuni Kujalliup oqaaseqaataa 10. januar 2019-imeersoq aallaavigalugu imatut paasivara A siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqarmat kommunip peqqinnissaqarfik nakorsap oqaaseqaataanik suliامي atugassamik ulloq taanna piumaffigisimagaa.

Aammattaaq imatut paasivara Kommuni Kujalliup paasinninnera unaasoq suliap sivitsuloorunneqarneranut pissutaasoq ilaatigut tassaasoq peqqinnissaqarfimmi nakorsap paasissutissiisutaasa kommunimit utaqqineqarsimanagerat. Taamatuttaaq imatut paasivara kommunip paasinninnera unaasoq piffissaq suliاميك suliarinninnermut atorneqartoq A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqarami peqqinnissaqarfimmi katsorsarneqarnerata suli naammassineqarsimannginneranik aamma pissuteqartoq.

Ataatsimut isiginnillunga imatut paasivara A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataa illersorneqarsinnaasumik isummerfigisinnaassaguniuk peqqinnissaqarfiup paasissutissaataanik sunik atuissanerluni Kommuni Kujalliup naliliinera suliap ukiut pingasut affallu missaanni suliarineqarsimaneranut annertuutigut sunnuteqarsimasoq.

Uanga paasinninnera unaavoq kommuni tamatumani suliani isumaginninnermut tunngasuni aamma suliani peqqissutsimut tunngasuni isiginiagas-sanik arlalinnik oqimaalutaasimasoq.

Uanga Ombudsmanditut kommunip naliliinerinit allaasumik pitsaanerusu-millu taamatut naliliinissannut aallaavittut tunngavissaqanngilanga. Taa-maattumik ataatsimut isiginnillunga isumaqarpunga suliami matumani pif-fissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartoq sukumiinerusumik isummer-figinngikkukku tamanna eqqornerpaassasoq.

Inatsisartut Ombudsmandiat pillugu Inatsisartut inatsisaanni nr. 8-mi, 3. december 2009-meersumi¹ (matuma kingornatigut Ombudsmandi pillugu i-natsimmik taaneqartartussami) § 14, imm. 1 innersuussutigaa. Tassuuna aalajangersarneqarpoq naammagittaalliuut misissuineramik aallartitsinnermut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

1.3. Pissutsit arlallit allat A-p uannut aammattaq naammagittaalliuutigai. A-mut 12. juni 2017-imi allappunga siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaanni pillugu naammagittaalliuutaa immikkut suliariniariga. A-mut allakkatigut 27. september 2017-imeersutigut ilaatigut nalunaarutigaa naammagittaalliuutigisaanik allanik suliarinninnera unitsikkiga. Naamma-gittaalliuutigisat taakku oqaaseqaammi matumani annertunerusumik eqqar-toqqinneqassanngillat.

2. Suliaq Ombudsmandip suliarisinnaavaa?

2.1. Kommuni Kujalleq oqaaseqaammimi 10. januar 2019-imeersumi ilaati-gut imatut allappoq:

---

¹ Naammagittaalliuut Ombudsmandi pillugu inatsisip massakut atuuttup (Inatsisartut Ombuds-mandiat pillugu Inatsisartut inatsisaata nr. 7-ip, 1. juni 2017-imeersup) 1. juli 2017-imi atuu-tilinginnerani tunniunneqarami Ombudsmandi pillugu inatsit siusinnerusukkut atuuttoq 2009-meersoq tunngavigalugu suliarineqassaaq. Tamanna Ombudsmandi pillugu inatsimmi nutaami § 30, imm. 3-kkut aalajangersarneqarpoq.

“Aallaqqaasiutigalugu kommunip oqaatigaa, kommunip Ombudsmandimut mailiani 26. maj 2017-imeersumi aamma allaaserineqartut, isumaginninnermik ingerlatsivimmi suliasarpassuarnik naammassiniagassaqaarluni, minnerunngitsumik inatsisiliornerit nutaat nukissanik annertuunik atuiffiusariaqartut malitsigisaannik, tamatumunngalu peqatigitillugu sulisunik piukkunnartunik sulisussarsinaneq sulisunillu aalajangiusimanninniarneq ajornartorsiutaalluni.

Taamaattumik kommunip pingaartillugu isiginiarpaa nukissat naammagittaalliuutinik suliarinninnermut atorneqartut allaffissornikkut naammagittaalliuutit suliarineqartarnerinut kiisalu suliasaqaarfinni nakkutilliinernut inatsisitigut aalajangersarneqarsimasunut annerusumik atorneqarsinnaappata, tamatumunngalu atatilugu kissaatiginngikkaluarlugu ataatsikkut allaffissornikkut naammagittaalliuutinik suliarinnittarfinni ingerlatsinermillu nakkutilleeriaatsini sulianik suliarinnittoqartillugu peqatigitillugu nakkutilliusussaataasuni taakku avataanniittuni aamma sulianik suliarinnittoqartarnissaa, taamatullu aamma pingaartillugu kommunip sulianik suliarinnittarnerinik nakkutilliineq qanoq ittoq atorneqassanersoq innuttaasut namminneq piumassutsiminnik imaaliallaannaarlu toqqarsinnaassanngikkaat.

Taamaalilluni Ombudsmandip naammagittaalliuutit tunngavigalugit allaffissornikkut nakkutilliinermi oqartussaasunik qalliilluni taarsiisannginnissaa kommunip tamatumani naatsorsuutigaa.” (Ombudsmandeqarfimi nutsigaavoq)

Kommuni Kujalleq oqaaseqaammi ilaatigut nassuiaavoq kommunip aalajangiinera A-p siusinaartumik pensionisiat pillugit naammagittaalliuuteqartarfimmu naammagittaalliuutigisinnaasimagaluaraa aamma “kommunip suliani pineqartuni suliarinninnera” aammattaaq Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinermut Naalakkersuisoqarfiup “misissorsinnaagaa”.

Kommunip uanga Ombudsmanditut suliani matumanisut ittuni sunik misissuisinnaaninnik misissuisariaqarninnillu paasinninnera assut paasiuminaatsippara.

Suliap taassumaluunniit ilaasa suliarinissaannut mattunneqarsimasunga kommuni isumaqarnerisooq paasiuminaatsippara. Suliamut matumunnga ata-

tillugu apeqqutinik kommunip tamanna ajornartorsiutitut isiginngisaanik uanga misissorsinnaasassannik peqarnerseq aamma paasiuminaatsippara.

Oqaatigaara suliamik suliarinninninni pissutsit – matumani piffissaq kommunip sulianik suliarinninnerminut atortagaanut aamma kommunip peqqinnissaqarfimmut attaveqarneranut tunngasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit – oqaaseqaammi matumani isummerfiginngisakka kommunimut apeqqutigisimagikka. Suliami matumani kommunip suliami uanga inissisimanagera pillugu isumaa apeqqutinut taakkununga attuumassuteqarnerseq paasiuminaatsippara.

2.2. Apeqqutit Inatsisartut Ombudsmandiattut isummerfigisinnaasakka Ombudsmandi pillugu inatsimmi aalajangersaavigineqarsimapput. Oqaatigaara inatsimmi 2009-meersumi aalajangersakkat tulliuttuni eqqartukkama oqaasertaasa Ombudsmandi pillugu inatsimmi 2017-imeersumi massakkut atuuttumi aalajangersakkat oqaasertaasa assigimmatigit.

Kalaallit Nunaanni Namminersorlutik Oqartussani kommuninilu pisortat ingerlatsiviisa ilaat tamarmik Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqarput. Oqartussaasut inuilluunniit Ombudsmandip sulinerani pineqartunut ilaatinneqartut inatsisinik atuuttunik unioqqutitsisumik iliuuseqarnerisut imaluunniit allatut iliorlutik suliassaminnik ingerlatsinermi kukkussuteqarnertut sumiginnaanernulluunniit pisuussuteqarnerisut Ombudsmandip misissortussaavaa. Tamakku Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 7, imm. 1-imi oqaaseqatigiitsigut siullertigut aamma § 19, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarput.

Pissutsit ingerlatsinermi oqartussaasumut allamut naammagittaalliuutigineqarsinnaasut pillugit naammagittaalliuutit aqutsinermi allaffissornikkut oqartussaasumit qullerpaamit aalajangiiffigineqareersimatinnagit Ombudsmandimut suliassanngortinneqarsinnaanngillat. Tamanna Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 13-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Malugeqqulluguli oqaatigaara suliaq Ombudsmandip nammineerluni Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 15, imm. 1 tunngavigalugu misissuiffigisinnaammagu, naammagittaalliornissamut periarfissaqarpat periarfissap taasuma atorneqarsimanera apeqqutaatinnagu. Tamanna Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 13 pillugu oqaaseqaatinit ilaatigut erserpoq.

Kiisalu aallaqqaasiummi oqaatigineqartut naammagittaalliuut misissuinermik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangersinnaavaa. Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 14, imm. 1 innersuussutigaa.

2.3. Kommuni Kujalliup oqaaseqaataanit 10. januar 2019-imeersumit ersertut kommunit suliani siusinaartumik pensionisianut tunngasuni aalajangiinerni innuttaasut naammagittaalliuutigisinnaavaat.

Kommuni Kujalliup suliami matumani aalajangiinnermini 23. november 2017-imeersumi siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 40, 9. december 2015-imeersoq innersuussutigaa (inatsillu taanna kingusinnerusukkat allannguuteqartinneqartarsimasoq siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisitut taallugu innersuussutigisassavara). Kommuni aalajangiinnermi tassani allappoq taanna Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasoq.

Siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsit tunngavigalugu aalajangiinnerit Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut imaluunniit Siusinaartumik Pensionisiaqartitsisarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut suliassanngortinneqarsinnaapput. Tamanna siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsimmi ilaatigut § 39, imm. 1-ikkut 2-kkullu aalajangersarneqarpoq.

Taamaattumik Kommuni Kujalleq isumaqatigaara oqarmat suliami siusinaartumik pensionisianut tunngasumi aalajangiineq Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmut imaluunniit Siusinaartumik Pensionisiaqartitsisarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut naammagittaalliuutigineqarsinnaasusaq uanga Ombudsmanditut suliarisinnaasussaangikkiga. Tamanna – siu-

sinnerusukkut oqaatigineqartutut – Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 13-ikkut aalajangersarneqarpoq.

Suliamilli matuminnga uanga misissuininni aalajangiineq taamaattoq pineqanngilaq.

A-p suliami susoqarneranik ilisimatinneqartarsimannginnini uannut ilaatigut naammagittaalliuutigaa. Tamanna A-p Isumagininnermi Naammagittaalliuteqartarfimmut imaluunniit Siusinaartumik Pensionisiaqartitsisarneq pillugu Maalaaruteqartarfimmut naammagittaalliuutiginnaasussaasimanngilaa, taamaattumillu uanga paasinninnera unaavoq suliamik uanga suliarinninnera Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 13-imut naapertuuttusoq.

Taamaalillunga pissutsit assigiinngitsut arlallit – soorlu piffissaq oqartussasup suliamik suliarinninnerminut atugaanut tunngasoq – immikkut naammagittaalliuutigineqarsinnaanngitsut pillugit naammagittaalliuutit siusinnerusukkut aamma suliarisarpakka, oqartussasup suliami tassani aalajangiinnera naammagittaalliuutigineqarsinnaagaluartorluunniit.

Suliat 1998-imi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuuani quppernerna 64-imi tulliinilu kalaallisuanilu quppernerna 78-imi tulliinilu, 2003-mi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuuani quppernerna 168-imi tulliinilu kalaallisuanilu 211-mi tulliinilu aamma 2004-mi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuuani quppernerna 123-mi tulliinilu kalaallisuanilu quppernerna 147-mi tulliinilu tamanut saqqummiunneqartut ilaatigut innersuussutigaakka. Suliat 2018-3, 2018-4 aamma 2019-2 nittartakkanni atuarneqarsinnaasut aammattaq innersuussutigaakka.

Danmarkimi Folketingip Ombudsmandia pillugu atuakkiat inatsisilerinnermut tunngasut aammattaq innersuussutigaakka, matumani Niels Fengerip allallu atuakkianni Forvaltningsret-imi (2018-imeersumi) quppernerit 983 tullialu aamma Sten Bønsingip atuakkianni Almindelig Forvaltningsret-imi sisamasaanik naqitertinneqartumi (2018-imeersumi) qupperneq 409 ilanngulugit eqqarsaatigalugit.

2.4. Kommunip suliamik suliarinninnera Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfiup misissorsimasinnaagaluaraa Kommuni Kujalliup oqaaseqaammi 10. januar 2019-imeersumi aammattaq innersuussutigaa.

Oqaatigaara isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera aaqqissuussaanelu pillugit Inatsisartut peqqussutaanni nr. 11-mi, 12. november 2001-imeersumi kingusinnerusukkut allannguuteqartinneqarsimasumi § 1, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarmat "Naalakkersuisut Kalaallit Nunaanni isumaginnittoqarfiup allaffissornikkut aqunneqarnera siulersorlugulu aaqqissuutissavaat, isumaginninnermilu malittarisassanik kommunit ingerlatsinerat nakkutigisarlugu".

Ungali paasinninnera unaavoq suliap Isumaginninnermut Inatsisinillu Atuutsitsinnermut Naalakkersuisoqarfimmut Naalakkersuisoqarfiup kommuninik nakkutilliineranut ilaatillugu suliassanngortinneqarsinnaanerata uanga suliamik Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 13 tunngavigalugu suliarinnis-sinnaanera mattutinngikkaa. Apeqqummik taassuminnga uanga naliliininni aalajangiisuusoq tassaavoq suliaq Naalakkersuisoqarfiup suliarissagaa innuttaasut inatsit tunngavigalugu piumasaqaatigisinnaassanngikkaat.

Tamatuma saniatigut Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 12, imm. 4 pillugu oqaaseqaatit innersuussutigaa, taakkunanngalu ilaatigut makku erserput:

"[Naammagittaalliornissamut piffissaliussamik sivilisunerusumik periarfissaqarneranik; uanga ilanngussara] Erseqqissaanermi pisut Ombudsmandip naammagittaalliummik suliarinninneranut § 13-ip toqqaannartumik akornutaanngiffii Ombudsmandilli § 14 tunngavigalugu suliamik suliarinninnginnermini suliap allaffissornikkut aqutsinnermi oqartussaasumit suliarineqartariaqartutut isumaqarfigisai pineqarput.

Tamanna assersuutigalugu pisariaqarsinnaavoq Ombudsmandi isumaqarpat suliaq kommuninik nakkutilliinermi oqartussaasumut nalinginnaasumut saqqum-

miunneqartariaqartoq, imaluunniit Namminersorlutik Oqartussani oqartussaasumit ingerlatsiveqarfimmik pineqartumik nakkutilliinissamut piginnaatitaasumut saqqummiunneqartariaqartoq.”

Kalaallit Nunaanni kommunit pillugit naammagittaalliuutit arlallit siusinnerusukkut aamma suliarisarsimavakka, naak naammagittaalliuutit taamaattut nakkutilliinermi oqartussaasumut susasaqartumut saqqummiunneqarsimanngikkaluartut. Suliat Ombudsmandeqarfimmi siusinnerusukkut suliarineqartarsimasut immikkoortumi 2.3-mi taaneqartut eqqortussaq anguniarlugu maani aamma innersuussutigaa.

Danmarkimi Folketingip Ombudsmandia pillugu atuakkiat inatsisilerinermut tunngasut aammattaq innersuussutigaa, matumani Niels Fengerip allallu atuakkianni Forvaltningsret-imi (2018-imeersumi) quppernerit 828 tullialu aamma qupperneq 984, Jon Andersenip allallu atuakkianni Ombudsmandsloven med kommentarer-mi aappasaanik naqitertinneqartumi (2013-imeersumi) quppernerit 92 tulliiilu aamma qupperneq 131 kiisalu Hans Gammeltoft-Hansenip allallu atuakkianni Forvaltningsret-imi aappasaanik naqitertinneqartumi (2002-meersumi) quppernerit 881 tullialu ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

2.5. Taamaalilluni uanga paasinninnera unaavoq suliami siusinaartumik pensionisiaqalerumanerminut tunngasumi qanoq pisoqarneranik Kommuni Kujalliup naammaginangitsumik ilisimatitsisarsimaneranik A-p naammagittaalliuutaa uanga Ombudsmanditut suliarisinnaagiga.

Qulaani oqaatigineqartutut Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 14, imm. 1-ikkut aalajangersarneqarpoq naammagittaalliuut misissuinerminik aallartitsinermut pissutigissallugu naammannersoq Ombudsmandip aalajangissagaa.

Oqaatigaara ingerlatsiviup inatsisinik atuuttunik malinninneranik innuttaasunillu attaveqarnermini ingerlatsinermi ileqqorissaarnermik malinninneranik qulakkeerinninneq uanga pingaarnertut suliassattut isigigiga. Taamaattumik innuttaasup naammagittaalliuutaa misissuinerminik aallartitsinermut pissuti-

gissallugu naammannersoq uanga isummenera sukumiinerusumik misissuinnikkut oqartussaasup iliuuserisaanik isornartorsiuisinnaanersunga imaluunniit innuttaasoq allatut iliorlunga ingerlariaqqitsissinnaaneriga naliliinermik nalinginnaasutigut tunngaveqartartussaavoq.

Uangali paasinninnera unaavoq oqartussaasup naammagittaalliutinik suliarinninnerminut atugassiissutigineqartunik oqartussaasunut qulliunerusutut naammagittaalliorfissanut nakkutilliinermilu oqartussaasunut atuerusunneruna tamatumunnga atatillugu isiginiagassatut pingaartinneqartariaqartutut isigisariaqanngitsoq.

Tamanna tunngavigalugu aalajangerpunga A-p naammagittaalliutaa suliariniarlugu.

3. Suliap ingerlasimaneranik eqikkaaneq

A siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni Kommuni Kujallermut 6. maj 2014-imi qinnuteqaateqarpoq. A-p [paasissutissat peqqissutsumut tunngasut peerneqarput; uanga ilanngussara] ilaatigut innersuussutigaa. Kommuni illoqarfiup L-ip napparsimmavianut ulloq taanna allappoq, nakorsap oqaaseqaataa suliami atugassaq piumallugu.

Imatut paasivara A siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaateqarami peqqinnissaqarfimmi suli katsorsarneqartoq. Imatut aamma paasivara A-p [iluqausersuummik nutaamik] pisaarsinnaanera peqqinnissaqarfiup ilaatigut suliniutigigaa, A-mi [iluqausersuummik] angigisaanik siusinnerusukkut tunineqarsimagaluarmat.

Aammattaaq imatut paasivara suliaq siusinaartumik pensionisianut tunngasoq ukiuni tulliuuttuni Kommuni Kujallermi sumiiffinni assigiinngitsuni suliarineqartarsimasoq, tassami A illoqarfimmit L-imit nunaqarfimmut M-imut 2015-imi aasakkut nuussimammat.

A-p suliame akineqarnissani Kommuni Kujallermit uanga paasisattut 2016-imi januarimi arlaleriarluni nukingisaarutigisarsimavaa.

A uannut naammagittaalliummini allappoq 2016-imi januarimi suliaq pillugu sianerfigineqarsimalluni, sulialli killiffia pillugu paasisutissanik taamani-miilli tigusaqarsimanani. Kina A-mut sianersimanersoq naammagittaalliummi takuneqarsinnaanngilaq, imatulli paasivara taanna tassaasoq Kommuni Kujallermit sulisoq. Suliami allagaatit Kommuni Kujallermit tigusakka oqaloqatigiinneq taanna pillugu allakkiamik ilaqanngillat.

Suliap 2016-imi januarimi ingerlasimanera qanoq paasigiga immikkoortumi 6.1-imi sukumiinerusumik allaaseraara.

Kommuni Kujalleq paasisutissanik arlalinnik peqqinnissaqarfimmit 20. januar 2016-imi tigusaqarpoq, A-p 2014-imi aprilimit 2015-imi decemberip tungaanut illoqarfiup N-ip napparsimmavianut attaveqarneranut tunngasunik.

Aammattaaq imatut paasivara A-p Kommuni Kujalleq suliame akissuteqaq-qullugu 2017-imi januarimi nukingisaaqqissimagaa, taamaattumillu kommunimi sulisup sianerfigisimagaa. Sianerneq taanna allattuiffimmi allakkiami 24. januar 2017-imeersumi suliami allagaatini kommunimit tigusanni ilaasumi eqqaaneqarsimavoq. Tassannga ilaatigut erserpoq A paasitineqarsimasoq "siusinaartumik pension qinnuteqaataa dec. eqqartorneqartussaagaluq, peqquteqartumik januar qaammataani kinguartinneqartariaqarsimasoq, tamannali pisinnaasimanngitsoq napparsimasoqarnera peqqutigalugu naatsorsuutigissagaalu februar qaammataani suliap oqaluuserineqarnissaa."

E-mailimit kommunimi sulisut arlallit akornanni 24. januar 2017-imi ingerlaarsimasumit aammattaaq erserpoq A aamma ilisimatinneqarsimasoq suliaq ataatsimiititaliamit 2017-imi februarimi suliarineqareerpat suliaq pillugu allagarsiumaartoq.

Kommuni Kujallermi sulisut arlallit suliaq pillugu 24. februar 2017-imi ataatsimiissimapput. Ataatsimiinneq pillugu imaqarniliaq aallaavigalugu imatut paasivara aalajangertoqarsimasoq suliami aalajangisoqarsinnaalersinnagu paasissutissanik amerlanerusunik peqqinnissaqarfimmit pissarsiniarnissaq pisariaqartoq.

A uannut 26. april 2017-imi naammagittaalliorpoq. Naammagittaalliummit ilaatigut makku erserput:

“[...]

Paasinaagama oqarfigineqarpunga qinnuteqarsimanngitsinga. Aatsaat qaammat november illoqarfimmi L-imi kommunip allaffiani skuffimmi uninngatinneqarteq nassaaralugu suliaq aallartippallallugu.

Tamatuma kingerna sianerput 2016 januar neriorsorpaanga qaammatit 24-t qaammammusialittut pissagikka, sinnerilu innarluutilittut qaammammut pisalisagikka. Ullorlu manna tikillugu paasisaqarfiginagit tusagaqarfiginngilakka.

[...]

[Naammagittaalliuutit arlallit tulliupput, uanga ilanngussara]

Inuttut misigissisikkut assorujussuaq nakkartarpunga. Saaffigigaluarligit sumiginnakkatut naleqanngitsutut tusarneqanngitsutullu misigisarama.

Neriuppunga suliarissagissi TUSARLINGALI!”

Nakorsap A pillugu oqaaseqaataa illoqarfiup N-ip napparsimmaviani nakorsamit suliarineqarsimasoq Kommuni Kujalliup 10. juli 2017-imi tiguaa.

Imatut paasivara Kommuni Kujalleq A-mut 6. november 2017-imi sianersimasoq, kommunip suliami aalangiinissaa siunertaralugu arlalinnik apeqquteqarfiginiarlugu.

Kommuni Kujalliup A siusinaartumik pensionisiaqalerumaneranik 23. november 2017-imi itigartippaa.

4. Kommuni Kujalliup oqaaseqaatai

Kommuni Kujalliup ilaatigut suliami allagaatai oqaaseqaallu A-p naammagittaalliuutaa tunngavigalugu pissarsiariniarpakka.

Kommuni Kujalliup oqaaseqaammi 10. januar 2019-imeersumi nassuiaatitut oqaatigaa kommunip paasinninnera unaasoq kommunip A suliap ingerlasimanera pillugu naammattumik ilisimatittarsimagaa. Imatut paasivara A-p kommunimut allakkatigut nukingisaarisarsimannginnera kommunip naliliinerani ilaatigut aalajangiisuutinneqarsimasoq.

Kommuni Kujalleq oqaaseqaammi ilaatigut imatut allappoq:

“Suliamik suliarinninnerup ingerlasimanerata allaaserineqartup saniatigut kommunip oqaatigaa A 8. januar 2016-imi suliaq pillugu kommunip isumaginninnermi ataatsimiititaliaata siulittaasuanut aammaarlunilu 18. januar 2017-imi saaffiginnissimammat. A aammattaaq borgmesterimut saaffiginnissimavoq.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Oqaaseqaat tassunga tulliullugu Kommuni Kujalliup saaffiginnissutitut taakkununga atatillugu qanoq iliuuseqarsimanera pillugu nassuiaammik imaqqarpoq.

Tassannga ilaatigut erserpoq Kommuni Kujalliup isumaginninnermi ataatsimiititaliaata siulittaasua kommunimi sulisunut arlalinnut e-mailikkut 20. januar 2016-imeersukkut allassimasoq A “mobilinnut allanngikkuni sianeqattaartuuvoq ullut kingulliit ullut tamaasa”. Taamaattumik ataatsimiititaliap siulittaasuata sulisut qinnuigai A sianerfigeqqullugu suliallu killiffianik paasiteqqullugu. Kommuni Kujallermi sulisoq A-mut tamatuma kingornatigut sianersimanersoq oqaaseqaammi takuneqarsinnaanngilaq. Tamatuma ingerlasimanera immikkoortumi 6.1-imi sukumiinerusumik allaaserineqarpoq.

Kommuni Kujalliup oqaaseqaataa 10. januar 2019-imeersoq suliap tamatuma kingornatigut 2017-imi ingerlasimanera pillugu nassuiaammik imaqarpoq. Tassannga ilaatigut erserpoq kommunip isumaginninnermi ataatsimiititaliaata siulittaasuata sulisut arlallit suliaq pillugu e-mailikkut 17. januar 2017-imi allaffigisimagai. Tassannga erserpoq A suliaq pillugu allakkatigut nassuiaammik nassinneqassasoq. A nassuiaammik taamaattumik tigusaqarsimanersoq Kommuni Kujalliup oqaaseqaataani takuneqarsinnaanngilaq. Alagaatit kommunip uannut nassiussai taassuma assilineranik ilaqanngillat.

A-mut 24. januar 2017-imi sianerneq qulaani immikkoortumi 3-mi aamma eqqaaneqartoq kommunip oqaaseqaammi tassunga uiggiullugu innersuussutigaa.

Kiisalu oqaatigaara Kommuni Kujalleq oqaaseqaammi imatut allattoq:

“Kommunip ilisimatitsissutigisinnaavaa A, aamma isumaginnermut ataatsimiititaliamut borgmesterimullu saaffiginnissutaasarsimasut innersuussutigalugit, suliap sumut killinnera pillugu nammineerluni kommunimut arlaleriarluni saaffiginnissteqartarsimammat, tamatumanilu suliameq peqqinnissaqarfiup utaqqineqarneranik ilisimatinneqartarsimalluni.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Taamatut attaveqarfiginninnerup qanga pisimanera Kommuni Kujalliup oqaaseqaammi eqqaanngilaa. Imatut paasivara kommunip A-mut 2016-imi januarimi aamma 2017-imi januarimi attaveqarfiginninnera Kommuni Kujalliup innersuussutigigaa, naatsorsuutigigakkumi taakkua saniatigut attaveqarfiginnittoqarsimappat kommunip tamanna erseqqissumik oqaatigisimasagaluaraa.

5. Suliaq sivitsuloorunneqarpát ingerlatsiviup innuttaasoq qaqugukkut ilisimatissavaa?

Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit inatsisilluunniit allat tassunga attuumassuteqartut suliaq sivitsuloorunneqarpát ingerlatsiviup innuttaasoq qaqugukkut attaveqarfigissaneraa pillugu malittarisassanik imaqaangillat.

Mannali ingerlatsinermi ileqqorissaarnerup nassatarigaa nalinginnaasumik ilimagineqarpoq, tassalu suliani ingerlatsiviup suliarisaani suliami illua'tungiusut ingerlatsiviup pisuni arlalinni ilisimatittassagai.

Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussani Inatsisileriffiup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuusuaani 1994-imi decemberimi saqqummersinneqartumi immikkoortut 205-207 ingerlatsiviup tamatumunnga atatillugu pisussaaffiisa allaaserineqarnerannik imaattumik imaqarput:

205. Ingerlatsinermi oqartussaasup suliap suussusia pissutigalugu imaluunniit suliap oqartussaasumi tassani nalinginnaasumik suliarineqartarnerat pissutigalugu suliaq tiguineraniit piffissap sivikinnerusup iluani aalajangiivigisinnaangikku-niuk oqartussaasup suliami illua'tungiusoq nalunaarfigisariaqarpaa suliap qanoq inissisimaneranik aammalu ajornangippat paasissutissillugu suliap qaqugu aalajangiivigineqarnissaa oqartussaasumit naatsorsuutigineqarnersoq.

206. Oqartussaasup aammattaaq suliami illua'tungiusoq ilisimatittariaqarpaa suliaq sivikinnerusumik suliarineqartussaagaluq immikkut pissuteqartumik pisarnermit sivilunerusumik suliarineqartariaqalerpat.

207. Suliami illua'tungiusumit allakkat nukingisaarutit suliallu suliarineqarnerani piffissamik atorneqartumik naleqquttumik tunngavilersukkat ingerlaannartumik akineqartariaqarput. Akissuteqaammi ilisimatitsissutigineqartariaqarpoq suliaq qanoq inissisimansoq aammalu ajornangippat ilisimatitsissutigineqarluni suliap aalajangiivigineqarnissaa oqartussaasup qaqugu naatsorsuutigineeraa."

Suliani siusinnerusukkut suliarisimasanni ilitsersuummi imm. 205-207 aamma innersuussutigisarpakka. Suliat 1996-imi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuani quppernemi 28-mi tulliinilu kalaallisuanilu quppernemi 36-mi tulliinilu, 1998-imi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuani quppernemi 79-mi tulliinilu kalaallisuanilu quppernemi 98-imi tulliinilu, 2001-imi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuani quppernemi 112-imi tulliinilu aamma quppernemi 172-imi tulliinilu kalaallisuanilu quppernemi 146-mi tulliinilu aamma quppernemi 222-mi tulliinilu, 2002-mi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuani quppernemi 375-imi tulliinilu kalaallisuanilu quppernemi 479-imi tulliinilu kiisalu 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuani quppernemi 127-mi tulliinilu kalaallisuanilu quppernemi 159-imi tulliinilu tamanut saqqummiunneqartut ilaatigut innersuussutigaa-ka.

Danmarkimi inatsisilerineq pillugu atuakkiat naggasiutitut innersuussutigaakka, matumani Niels Fengerip allallu atuakkiaanni Forvaltningsret-imi (2008-meersumi) quppernerit 390 aamma 694 tullialu, Niels Fengerip atuakkiaanni Forvaltningsloven med kommentarer-mi (2013-imeersumi) qupperneq 269 aamma Karsten Revsbechip atuakkiaanni Forvaltningsret – Sagsbehandling-imi (2014-imeersumi) qupperneq 41 ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

6. Uanga naliliinera

6.1. Uanga paasinninnera unaavoq A-p nukingisaarutai piffissamik suliap suliarineqarneranik atorneqartumik naleqquttumik tunngavilersugaasut Kommuni Kujalliup ingerlaannartumik akisariaqarai. Suliassat suliarineqar- tarnerat pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi imm. 207 innersuussutigaa- ra.

Imatut paasivara A-p Kommuni Kujalleq piffissani marlunni – 2016-imi januarimi aamma 2017-imi januarimi – akissuteqaqqullugu arlaleriarluni nukingisaartarsimagaa.

Kommuni Kujalleq A-p 2016-imi januarimi nukingisaarutaanut qanoq qisua-riaateqarsimanersoq takujuminaatsippara. Taamaalillutik suliami allagaatit immikkoortumi 3-mi oqaatigineqartut A-mik piffissami tassani oqaloqateqarsimaneq pillugu allakkiamik ilaqanngillat. Tamanna pillugu immikkoortumi 4-mi oqaatigineqartut kommuni uannut oqaaseqaammini 10. januar 2019-imeersumi nassuiaateqarsimanngilaq.

E-mailili 2017-imi januarimeersoq Kommuni Kujalliup iluani ingerlaarsimasoq 2016-imi januarimi oqaloqatigiissimanermik eqqaasaqarfusoq aamma A-p uannut naammagittaalliuutaa aallaavigalugit imatut paasisariaqarpara A 2016-imi januarimi nukingisaarutiminut arlaatigut akineqarsimasoq.

E-maililli arlallit Kommuni Kujallermi sulisut akornanni 2016-imi januarimi ingerlaarsimasut imatut paasivakka nunaqarfirmi M-imi kommunip ingerlat-sivia A-mik akisisussaanersoq kommunimi sulisut oqaloqatigiissutigisima-gaat. Uanga paasinninnera unaavoq ataatsimut isiginnilluni tamanna imatut paasisariaqartoq A taamaallaat suliami akissutaagallartumik 2016-imi ja-nuarimi tigusaqarsimasoq, taamaalilluni sulisup taassuminnga oqaloqatigin-nittup naatsorsuutigisimallugu sulisup allap A sukumiinerusumik akiumaara.

Ataatsimulli isiginnillunga isumaqarpunga A-p 2016-imi januarimi nukingi-saarutaanut akissuteqarneq naammaginangitsutut oqaatigissallugu pisaria-qarneratut tunngavissaqanngitsunga.

Aammattaaq imatut paasivara A-p Kommuni Kujalleq suliami akissuteqaq-qullugu aappasaanik 2017-imi januarimi nukingisaarsimagaa, tassanilu kommuni arlaleriarluni attaveqarfigisariaqartarsimallugu. Nukingisaarutitut taakkununnga akissut kommunip 24. januar 2017-imi oqaloqatigiinneq pillu-gu allakkiaa aallaavigalugu naammattutut isigisariaqarpara.

Tamanna tunngavigalugu isumaqarpunga Kommuni Kujalleq A-p nukingi-saarutaanut akissuteqarsimanera pillugu isornartorsiorsinnaanagu.

6.2. Oqaatigaarali Kommuni Kujalliup A-mik 24. januar 2017-imi oqaloqate-qarneq pillugu allakkiaanit ersertoq A ilisimatinneqartoq "pisinnaasimannngitsoq napparsimasoqarnera peqqutigalugu, naatsorsuutigissagaalu februar qaammataani suliap oqaluuserineqarnissaa". Tamanna imatut paasisariaqarpara A taamatut oqarnikkut isumaqalersinneqarsimasoq suliaq 2017-imi februarip missaani inaarlugu suliarineqarniartoq. A-li suliami aalajangiinermik aatsaat 2017-imi novemberimi tigusaqarpoq.

Uanga paasinninnera unaavoq paasissutissat oqartussaasup innuttaasumut siusinnerusukkut nalunaarutigisimasai eqqunngitsut paasinarsippat oqartussaasup innuttaasoq aallaavittut nammineq suliniuteqarnermigut tamatumingna ilisimatittariaqaraa.

Suliaq 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuuani quppernemi 59-imi tulliinilu pingaartumillu quppernermi 67-imi kalaallisuanilu quppernemi 72-imi tulliinilu pingaartumillu quppernermi 83-imi tullianilu tamanut saqqummiunneqartoq ilaatigut innersuussutigaa.

Aamma isumaqarpunga piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartussat kommunimit 2017-imi januarimi ilisimatitsissutigineqartup eqqortumik takutitsisuunnginnerata paasineqarnera Kommuni Kujalliup A-mut ilisimatitsissutigisimasariaqaraluaaraa.

Ataqatigiinneqarnermi tassani manna pingaartillugu isiginiarpara, tassalu imatut paasisariaqariga suliaq inaarlugu imaaliallaannaq suliarineqarsinnaanaviannngitsoq Kommuni Kujalliup suliaq pillugu 24. februar 2017-imi ataatsimiinneranut – A-p [iluaqusersuutilerneqarnissaa] pillugu pissutsit aalajangersimasut misissorneqassasut aalajangiiffiusumut – atatillugu erseqqissumik paasereersimassagaa.

Kiisalu piffissap suliamik suliarinninnermut atorneqartussatut A-mut neriorsuutigineqartup – 2017-imi februarimit novemberimut – sivitsorujussuarsimanera pingaartillugu isiginiarpara.

6.3. Uanga tamakkua saniatigut paasinninnera unaavoq kommuni "piffissap sivikinnerusup" ingerlanerani aalajangiisinnaangitsoq paasinarsimmat suliaq inaarlugu sooq suliarineqarsimanninnera kiisalu, ajornangippat, piffissaq suliamik suliarinninnermut atorneqartussatut naatsorsuutigineqartoq pillugit Kommuni Kujalliup nammineq suliniuteqarnermigut A ilisimatissimasariaqaraluaraa. Suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitsersummi imm. 205 innersuussutigaa.

Imatut paasivara A suliaq killiffianik Kommuni Kujalliup ilisimatitsissutaanik aatsaat 2016-imi januarimi tigusaqarsimasoq. Suliaq piffissap taamaalinerani ukioq ataaseq affarlu sinnerlugu ingerlasimavoq. Uanga paasinninnera unaavoq Kommuni Kujalliup A siusinnerujussuakkut ilisimatissimasariaqaraluaraa.

Suliaq sivitsuloorunneqarpat oqartussaasup suliami illua'tungiusunut qaqugukkut ilisimatitsisariaqarnera suliami siusinnerusukkut suliarisanni sukumiinerusumik isummerfigaara. Suliaq 2005-imi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuuani quppernerna 241-mi tulliinilu kalaallisuuani quppernerna 304-mi tulliinilu ilannguunneqartoq innersuussutigaa. Kalaallisuuani quppernerna 315-imi tullianilu ilaatigut imatut allappunga:

"Taamaalilluni suliaq oqartussaasup suliami pineqartumi (nukingisaarisoqarsimappat nukingisaarummut akissutitut) suliami illua'tungiusumut oqaatigisaanit siviunerussappat suliami illua'tungiusumut nalunaaruteqarnissamut pisussaaffeqaannangilaq, aammali suliaq suliarineqarnera suliami illua'tungiusup tungaanit isigalugu naatsorsuutigineqarsinnaasumit siviunerussappat suliami illua'tungiusumut nalunaaruteqarnissamut pisussaaffeqarpoq. Taamaalilluni oqartussaasup manna naliliiffigisariaqarpaa, tassalu suliaq pineqartutut ittup suliarineqarneranut piffissaq qanoq siviutigisoq atorneqassasoq suliami illua'tungiusup naatsorsuutigisinnaaneraa, piffissarlu taanna naappat suliami illua'tungiusoq ilisimatillugu suliaq suliarineqarnera sivitsuloorunneqartoq, ajornangippallu ilisimatitsissutigalugu suliaq inaarlugu qaqugu suliarineqarnissaa naatsorsuutigineqarsinnaanersoq."

Suliami Folketingip Ombudsmandiata 2001-imi ukiumoortumik nalunaarutani quppernerna 807-imi tulliinilu, pingaartumillu quppernermi 863-imi, i-

lanngunneqartumi isummat qulaani taaneqartut assingi tamatumunnga ata-tillugu innersuussutigaakka.

6.4. Uanga paasinninnera unaavoq suliaq sooq sivitsuloorunneqarnersoq Kommuni Kujalliup aamma nammineq suliniuteqarnermigut A-mut ingerlaavartumik ilisimatitsissutigisarsimasariaqaraluaraa.

Qulaani oqaatigineqartutut imatut paasivara A suliap ingerlanerani Kommu-ni Kujalliup ilisimatitsissutaanik marlunnik – 2016-imi januarimi aamma 2017-imi januarimi – tigusaqartarsimasoq, kommuni akissuteqaqqullugu nammineq nukingisaarereerluni.

Uanga paasinninnera unaavoq A-p suliap ukiut pingasut affallu missaanni i-ngerlanerani – 2014-imi majimit 2017-imi novemberimut – ilisimatitsissuti-nik taakkuninnga marluinnarnik tigusaqarsimanera naammangitsoq. Kom-munip A-mut suliap suliarineqarnerani atugassanik arlalinnik apeqquteqar-niarluni 2017-imi novemberimi sianersimanera tamatumunnga atatillugu eqqumaffigaara.

Oqaatigaara oqartussaasup qaammatit pingasukkaakannerlugit nalinginnaa-sumik ilisimatitsisariaqarnera Folketingip Ombudsmandiata illersorlugu tun-ngavilersuutigisimagaa. Uanga paasinninnera unaavoq periaaseq taamaat-toq suliani aalajangersimasuni ingerlatsinermi ileqqorissaarnermut naaper-tuunnerpaasussaasoq.

Suliaq Folketingip Ombudsmandiata 2001-imi ukiumoortumik nalunaarutaa-ni quppernerni 807-imi tulliinilu pingaartumillu quppernerme 863-imi ilan-ngunneqartoq innersuussutigeqqippara.

Oqaatigaarali pisuni aalajangersimasuni qaammatit amerlanikkaarlugit ilisi-matitsissuteqartarneq naammattussaasoq. Tamanna soorlu atuuppoq oqar-tussaasup suliamik suliarinnittup piffissaq suliamik suliarinninnermut ator-neqartoq sivisungaatsiassasoq qularnaatsumik ilisimappagu. Taamaappat u-anga paasinninnera unaavoq ukiumut ataaseriarluni-marloriarluni ilisimatit-

sisarnej naammassinnaasoq, naak taamaaliortoqassappat ilisimatitsineq piffissamut suliamik suliarinninnermut atorneqartumut sivisuumut pissutaa-
sut pillugit nassuiaammik sukumiinerusumik aallaavittut ilaqartinneqartaria-
qartassagaluartoq.

Taamaalillunga suliami siusinnerusukkut suliarisanni isumaqarpunga Isuma-
ginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfiup naammagittaalliuutit tiguneqar-
tut qaammatini 6-12-ini suliarineqartarnissaannik tamanut assigiimmik ilisi-
matitsissuteqartarsimanera isorisinnaanngikkiga. Suliaq taanna 2002-mi u-
kiumoortumik nalunaarutima qallunaatuani quppernemi 43-mi tulliinilu ka-
laallisuanilu quppernemi 52-imi tulliinilu ilanngunneqarpoq. Ukiumoortumik
nalunaarutip taassuma qallunaatuani qupperneq 48 kalaallisuanilu qup-
perneq 59 immikkut innersuussutigaaqka.

Tamatuma saniatigut suliani Folketingip Ombudsmandiata suliarisimasaani
aralinni isummat taakkua assingi innersuussutigaaqka, matumani suliani
Folketingip Ombudsmandiata nittartagaani (www.ombudsmanden.dk-mi)
FOB 2011 13-1-itut aamma FOB 2011 13-2-tut taaneqartuni atuarneqarsin-
naasut ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

6.5. Kiisalu Kommuni Kujalliup uannut oqaaseqaataata 10. januar 2019-i-
meersup ataasiakkaatigut amerlanerusunik oqaaseqaateqarnissannut pissu-
tissaqalersippaanga.

Kommuni Kujalleq oqaaseqaammi ilaatigut nassuiaavoq kommunip paasin-
ninnera unaasoq ilitsersuummi imm. 206-imi oqaatigineqartoq, tassalu su-
liaq sivikinnerusumik suliarineqartussaagaluaq "immikkut pissuteqartumik"
pisarnermit sivisunerusumik suliarineqartariaqalerpat oqartussaasup suliami
illua'tungiusoq ilisimatissagaa, taamaallaat suliani pissutsinik oqartussaasu-
mi namminermi pissutsinit allaasumik pissuteqartumik sivitsuloorunneqartu-
ni attuuttoq.

Tamanna A naammattumik ilisimatinneqarsimanersoq Kommuni Kujalliup
naliliineranut qanoq sunniuteqarnersoq imaluunniit kommunip imm. 206-i-

mik paasinninnermut saqqummiunneqartumut suna tunngavigineraa paasiuminaatsippara. Oqaatigaarali kommunip paasinninnera ilalersinnaanngikiga.

Taamaalillunga siusinnerusukkut oqaaseqaatinni oqaatigaara oqartussaasoq suliap suliarineqarneranik kinguartitsiniarluni aalajangertoq suliami illua'tungiusumut tamatuminnga ilisimatitsippat tamanna ilitsersuummi nr. 206-imut naapertuunnerpaassasoq. Suliaq 1998-imi ukiumoortumik nalunaarutima qallunaatuani quppernemi 79-imi tulliinilu pingaartumillu quppernemi 81-imi kalaallisuanilu quppernemi 98-imi tulliinilu pingaartumillu quppernemi 100-mi tamanut saqqummiunneqartoq innersuussutigaara.

6.6. Immikkoortumi 4-mi oqaatigineqartutut imatut paasivara A-p kommunimut allakkatigut nukingisaarisarsimanginnera kommunip A-mut qanoq akulikitsigisumik ilisimatitsissuteqartarnissaanik Kommuni Kujalliup naliliinerani ilaatigut aalajangiisuutinneqarsimasoq. Qulaanili oqaatigineqartunit ersertutut oqartussaasup suliami illua'tungiusut pisuni arlalinni ilisimatittartussaavai – aamma suliami illua'tungiusut akissuteqartoqarnissaanik allakkatigut nukingisaarinngikkaluartulluunniit.

Ataatsimut isiginnillunga paasinninnera unaavoq Kommuni Kujalliup A suliami siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataanut tunngasumi amigartumik ilisimatittarsimagaa.

Tamanna ajuusaarnartorujussuartut isigaara.

7. Naggasiutaasumik oqaaseqaatit

Oqaaseqaat manna oqaaseqaammi pineqartut kikkuussusii ilisarnarunnaarsillugit nittartakkanni tamanut saqqummiunneqarumaarpoq 2019-imilu ukiumoortumik nalunaarutinni eqqaaneqarumaarluni.

Suliamik suliarinninnera matumuuna naammassineqartutut isigaara.

SULIAP INGERLASIMANERATA ALLAASERINEQARNERA

A siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni Kommuni Kujallermut 6. maj 2014-imi qinnuteqaateqarpoq. A-p immersugassaq tamatumunnga atatillugu immersorpaa, ilaatigullu oqaatigalugu [peqqissuseq pillugu paasissutisat].

Kommuni Kujalleq illoqarfiup L-ip napparsimmaviani nakorsaanermut (distriktslægemut) ulloq taanna allappoq, nakorsallu ataatsimut oqaaseqaataa suliama atugassaq piomallugu.

Kommuni Kujallermi isumaginninnermut immikkoortortaqaarfiup kommunimi suliffissarsiuussisarfik allakkatigut 18. september 2014-imeersutigut qinnuigaa suliama atugassamik oqaaseqaateqaqqullugu. Suliama allagaatini kommunimit tigusanni ilaavoq suliffissarsiuussisarfip akissutaa ullulernerqarsimanngitsoq.

Kommuni Kujalliup illoqarfimmi N-imi nakorsaaneq (distriktslæge) allakkatigut 20. november 2015-imeersutigut qinnuigaa A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataata sularineqarnerani atugassamik oqaaseqaateqaqqullugu. Maili kommunimi sulisumit sulisumut allamut 8. januar 2016-imi nassiunneqarsimasoq aamma suliama allattuiffik 14. januar 2016-imeersoq aallaavigalugit imatut paasivara kommunimi sulisup ikinnerpaamik ataatsip paasinninnera unaasoq kommunip allagai 6. maj 2014-imeersut sularineqarsimanngitsut.

Kommuni Kujalliup paasissutissat arlallit Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfimmit 20. januar 2016-imi tiguai. Tamanna suliama allattuiffimmi ulloq taanna allanneqarsimasumi takuneqarsinnaavoq. Imatut paasivara paasissutissat kommunip tigusai tassaasut illoqarfimmi N-imi napparsimmaviup suliama allattuiffiutaasa arlallit naqitanngortinneqarneri 18. januar 2016-imi ullulernerqarsimasut. Suliama allattuiffinni taakkunani, uanga paasisattut, pineqartut tassaapput A-p napparsimmavimmut 2014-imi aprilimiit 2015-imi decemberimut attaveqartarsimaneranut tunngasut.

A uannut naammagittaalliummini allappoq suliaq pillugu 2016-imi januari-
mi sianerfigineqarsimalluni, sulialli killiffia pillugu paasissutissanik taamani-
miilli tigusaqarsimanani. Kina A-mut sianersimanersaq naammagittaallium-
mi takuneqarsinnaangilaq, imatulli paasivara sianertoq tassaasoq Kommu-
ni Kujallermi sulisoq.

Suliami allagaatit Kommuni Kujallermi tigusakka A-mut sianerneq pillugu
kommunimi sulisut akornanni 2016-imi januarimi e-mailinik arlalinnik ila-
qarput. Kommunip isumaginninnermi ataatsimiititaliaata siulittaasua 8. ja-
nuar 2016-imi allappoq A "nunaqarfiup allaffianut kommunimullu saaffigin-
neqattaarsimavoq, aalajangiineq qanoq sivisutigisumik suli utaqqissanerlugu
paasiniaalluni. [...] Aajuna A-p nunaqarfimmi najugarisaani allaffik aquti-
galugu pineqartumut nassuiaaqqusissut." (Ombudsmandeqarfimmi nuts-
gaavoq)

E-maili alla Kommuni Kujallermi nunaqarfimmi M-imi sulisup kommunimi
sulisunut allanut 8. januar 2016-imi nassiussimasaa imatut paasivara A
kommunip nunaqarfimmi M-imi ingerlatsivianut arlaleriarluni saaffiginnittar-
simasoq, saaffiginnissutillu taassuma kommunip illoqarfimmi L-imi ingerlat-
sivianut tamatuma kingornatigut nassiussimagai.

Kommuni Kujallermi isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasua kom-
munimi sulisunut arlalinnut e-mailikkut 20. januar 2016-imi allappoq. E-ma-
ilimi tassani ilaatigut allassimavoq "mobilimut allanngikkuni sianeqattaar-
tuuvoq ullut kingulliit ullut tamaasa. Kissaatigaara sullissisup sianerfigalugu
nassuiaatissagaa suliaq sumut killinnersaq".

Kommunip iluani e-mailimit 18. januar 2017-imeersumit aammattaq erser-
poq Kommuni Kujallip isumaginninnermi ataatsimiititaliaata siulittaasuata
A 2016-imi oqaloqatigisimagaa.

A tamatuma saniatigut 2016-imi kommunimit ilisimatitsissummik tigusaqar-
simanersaq suliami allagaatini Kommuni Kujallermi tigusanni takuneqarsin-

naanngilaq. Taamaalillunga suliami 2016-imi aasaq kommunip suliamik eqikkaaviginninnera 16. juni 2016-imi ullulernerqarsimasoq sioqqullugu suliami arlaannik pisoqarsimanersoq takusinnaanngilara. Imatut paasivara eqikkaaneq taanna suliap qanoq aalajangiivigineqarsinnaanera pillugu siunnersuummik ilaatigut imaqartoq.

Imatut paasivara A-p Kommuni Kujalleq, matumani kommunip borgmesterialanngullugu eqqarsaatigalugu, suliami akissuteqaqqullugu 2017-imi januarimi nukingisaaqqissimagaa, taamaattumillu kommunimi sulisoq A-mut 24. januar 2017-imi sianersimasoq oqaloqatigalugulu. A paasitinnerqarpoq suliaq ataatsimiititaliamit februarimi suliarineqareerpat akissummik tigusaqarumaartoq.

Kommuni Kujalliup suliami allattuiffiutaanit 24. januar 2017-imeersumit ilaatigut makku erseerput:

“Borgmester aqqutigalugu apeqquteqaammik tigusaqarneq peqqutigalugu A oqarasuaatikku ilisimatinneqarpoq siusinaartumik pension qinnuteqaataa december eqqartorneqartussaagaluaq, peqquteqartumik januar qaammataani kinguartinneqartariaqarsimasoq, tamannalu pisinnaasimanngitsoq napparsimasoqarnera peqqutigalugu, naatsorsuutigissagaalu februar qaammataani suliap oqaluuserineqar-nissaa.

[...]

A nassuiaateqarpoq ilumoortoq 2015-mi [iluaqusersuutilernejarsimagaluarluni] taannali atorsinnaanngikkini [iluaqusersuutip] annaarneqarsimaneranik peqquteqartumik, peqqinnissaqarfimmiillu neriorsorneqarsimalluni 2016 ingerlanerani aggersaqqinneqarumaarluni, sulilu utaqqigini. Apeqquteqarfigiganni nammineq peqqinnissaqarfik saaffigisimannginnera naaggaarpoq, tamanna pillugu inanneqarpoq iliuuseqaqqullugu.”

E-mailimit kommunimi sulisut arlallit akornanni 24. januar 2017-imi ingerlaarsimasumit erseerpoq A suliaq ataatsimiititaliamit februarimi suliarineqa-

reerpat suliaq pillugu allakkanik tigusaqarumaartoq aamma ilisimatinneqarsimasoq.

E-mailimit Kommuni Kujallermi sulisup sulisumut allamut 6. februar 2017-imi nassiussaani ilaatigut erserpoq suliaq amigartunik paasissutissartalersorneqarsimasoq taamaattumillu aallaqqaataani aallarteqqinneqassasoq.

Kommuni Kujalleq suliaq pillugu 24. februar 2017-imi ataatsimiippoq. Kommunip ataatsimiinneq pillugu imaqarniliaani 31. marts 2017-imi ullulerneqarsimasumit erserpoq "nakorsap suliatigut nalunaarsugaasa assilinerat", imaanngitsoq nakorsap oqaaseqaataa, kommunip tigusimagaa. Imatut paasivara ataatsimiinnermi tassani aalajangerneqartoq suliaq kommunip illoqarfimmi L-imi sullissisuanut nassiunneqassasoq, taassumalu A-p sulisinaassuseqarnera pitsaanerusumik [iluaqusersuutiliinikkut] pitsaanerulersinneqarsinnaanersoq ilaatigut isummerfigissagaa.

A allakkatigut 26. april 2017-imeersutigut uannut naammagittaalliorpoq. Naammagittaalliummit ilaatigut makku erserput:

"[A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaateqarnerminut nas-suiaatini uani allappaa; uanga ilanngussara]

Nakorsap siunnersuineratut siusinaarluni qaammammusialittut qinnuteqaqqum-manga maj aallartisimalerseq qinnuteqarpunga (taamanili [iluaqusersuuteqalera-ma] sulisinnaajunnaarpunga. Allaffimmiutullu misilittagaqarnanga).

Paasinaagama oqarfigineqarpunga qinnuteqarsimanngitsinga. Aatsaat qaammat november illoqarfimmi L-imi Kommunip allaffiani skuffimmi uninngatinneqarteq nassaaralugu suliaq aallartippallallugu.

Tamatuma kingerna sianerput 2016 januar, neriorsorpaanga qaammatit 24-t qaammammusialittut pissagikka, sinnerilu innarluutilittut qaammammut pialis-sagikka. Ullorlu manna tikillugu paasisaqarfiginagit tusagaqarfiginngilakka.

Saaffigisartakkakka:

[Sulisup aqqa], illoqarfik L

[Kommunip isumaginninnermi ataatsimiititaliaata siulittaasua], illoqarfik N

Borgmester [ateq] sms-ikkut aamma allaqatigisarlugu.

[Naammagittaalliuutit arlallit tulliupput, uanga ilanngussara]

Inuttut misigissisikkut assorujussuaq nakkartarpunga. Saaffigaluarligit sumiginnakkatut naleqanngitsutut tusarneqanngitsutullu misigisarama.

Neriuppunga suliarissagissi TUSARLINGALI!”

Sulisuma ilaata Kommuni Kujalleq 19. maj 2017-imi sianerfigaa, suliaq pillugu arlalinnik apeqquteqarniarluni. Kommunip ilaatigut oqaatigaa A siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni 2014-imi qinnuteqaateqarsimasoq suliamilu aalajangiisoqarsimanngitsoq.

Kommuni Kujalliup illoqarfimmi N-imi Nakorsaaneq (Distriktslæge) nakorsatut oqaaseqaateqaqqullugu allakkatigut 19. maj 2017-imeersutigut qinnuigaa, A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataata suliarineqarnerani atugassamik.

Suliaq pillugu e-maili Kommuni Kujallermit 26. maj 2017-imi tiguara. Tasannga ilaatigut makku erserput:

“A-p [...] siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaammi kommunimit suliarineqarnerata kinguaattoorfiuneranik naammagittaalliuutaa pillugu pensioninut innarluutilinnullu tunngasuni suleqatikkalu mailikkut allaffigeqatigiittarnitsinni allagaasimasut ilisimatitsissutitut ingerlateqqillugit nassiuppakka. Suliaq pillugu paasissutissanik amerlanerusunik suli pissarsinngilanga, ataatsimulli paasissutissiissutigerusullugu kommunip pensioninut innarluutilinnullu tunngasuni ilungersunartumik kinguaattoornera ajoraluartumik pilersimasoq, matumani siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaatinik suliarinninneq aamma siusinaartumik pensionisialinnik 60-it inorlugit ukiulinnik tamanik naliliiffiginneqqinneq ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Naliliininni kukkunngikkuma kinguaattoornerit taakku pensioninut innarluutilinnullu tunngasuni sulianik suliarinnittut ikinaarlugit amerlassusilerneqarsimane-rannik pissuteqarput. Sulisut arriitsumik amerliartuaartinneqaralarput, sulili su-liassa qarfiup taassuma sulisoqartinniarneqarnerani ilungersunartunik ajornartor-siutissaqarpoq, pingaartumik sulisunik ilinniarsimasunik pissarsiniartarnerup ti-gumminniinnarniarnerullu ajornartorsiutaanerisigut, tamannalu kommunip ukioq kingulleq inukilliartupiloorneranut atatillugu pilersimasorinarpoq, matumani suli-sut ilinniarsimasut noorarnerat ilanngullugu eqqarsaatigalugu. Tamatumunnga peqatigitillugu siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisip nutsaap 2016-ip qiteq-gunnerani atuutileraneranut atatillugu kommuni ajornartorsiuteqarsimavoq, pi-ngaartumik annertusisamik naliliisoqartarnissaanik piumasaaqat qinnuteqaate-qartullu sulisinnaassuseqarnerannik uppernarsaasersuisarneq eqqarsaatigalugit.

Qulaani ataatsimoortumik nassuiaat tassaaginnarpoq Ombudsmandimut nali-nginnaasumik ilisimatitsissut, paasisarami unaammatt Ombudsmandip sulisui pis-sutsit paasilluarneqarsinnaasut pissutigalugit nunap ilaani sumiiffinni Nuup ava-taaniittuni sulisoqarnikkut atugassiissutit ineriartortinneqarnerannik killilimmik i-lisimasaqartut.

Tamatumunnga peqatigitillugu paasissutissiissutiginiarpara kommuni pensioninut innarluutilinnullu tunngasuni sulisunik ilinniarsimasunik pissarsiniarluni suliniute-qarniarsarimmat, Kujataanilu innuttaasut ikiliartupiloornerat illua'tungilersimaar-niarsaralugu." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

A 12. juni 2017-imi allaffigaara siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qin-nuteqaanni pillugu naammagittaalliuutaa immikkoortillugu suliariniariga. Ombudsmandeqarfiup tamatuma saniatigut A-p pissutsit allat pillugit naam-magittaalliuutai arlallit qaammatini tulliuttuni suliarai. A allakkatigut 27. september 2017-imeersutigut nalunaarfigaara naammagittaalliuutit sinneri-nik suliarinninnera unitsikkiga.

Kommuni Kujalleq 12. juni 2017-imi qinnuigaara suliaq A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataanut tunngasoq pillugu oqaaseqaa-taagallartoq suliamilu allagaatit tamaasa uannut nassuteqqullugit.

Suliami allagaatit arlallit Kommuni Kujalliup uannut e-mailikkut 27. juni 2017-imeersukkut nassiuppai, matumani suliami allattuiffiit arlallit e-mailillu kommunimi sulisut akornanni ingerlaarsimasut arlallit ilanngullugit eqqarsaatigalugit. Kommuni uannut e-mailimi ilaatigut imatut allappoq:

“A-p [...] naammagittaalliuutaanut atatillugu siusinnaartumik pensioniasiaqalerumalluni qinnuteqaatip killiffia pillugu Ombudsmandip allagai 12.06.2017-imeersut suliami allagaatit nassiunneqarnissaannik nassuiaasoqarnissaanillu qinnutigisamik imaqtartut ataani atsiortup tiguai. A nunaqarfimmi M-imi illoqarfiup L-ip eqqaaniittumi najugaqarpoq.

E-mailikkut allaffigeqatigiinnermi allagaasimasunit suliamilu allagaatinit ilanngullugit nassiunneqartunit erserpoq suliaq siusinaartumik pensionisianut tunngasoq taanna inaarlugu suli suliarineqarsimanngitsoq. A-p siusinaartumik pensioniasiaqalerumalluni qinnuteqaataa pensioninut innarluutilinnullu tunngasuni aalajangiisartoqatigiinnit 24.02.2017-imi oqaluuserineqarsimavoq (imaqarniliap naqitanngortinneqarnera ilanngullugu kakkiunneqarpoq). Nakorsap A pillugu oqaaseqaataa massakkullu sulisinnaassuseqarnera pillugu Majoriap oqaaseqaataa isumaginnittoqarfiup suli utaqquvai. Nakorsap oqaaseqaataa isumaginnittoqarfiup peqqinnissaqarfimmut 19.05.-2017-imi nukingisaarutigisimavaa. Pillorissaasoq isumaginnittoqarfiup (immaqa julimi augustimiluunniit) illoqarfimmut N-iliarterisaarpaa, A-p sulisinnaassuseqarnerata naliliivigineqarnissaa siunertaralugu, matumani innarluutillit pillugit peqqussummi pineqartunut ilanngutsinneqarsinnaanera ilanngullugu eqqarsaatigalugu.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

A pillugu “Sulisinnaassuseqarnerup qulaajarneqarnissaanut nakorsap oqaaseqaataa, tak. siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaanni nr. 40-mi, 9. december 2015-imeersumi §§-it 12-13-14, siusinaartumik pensionisialimmik nalileeqqinnermut imaluunniit siusinaartumik pensioniasiaqalerumalluni qinnuteqaateqarnermut atatillugu sulisinnaaneq pillugu naliliinnermut tunngasut” illoqarfimmi N-imi napparsimmavimmi nakorsamit suliarineqarsimasoq 10. juli 2017-imi tiguara. Nakorsap oqaaseqaataa taanna 17. juni 2017-imi ullulernerneqarsimavoq.

Kommuni Kujallermut 28. juli 2018-imi ilaatigut allappunga suliami allagaatini tigusanni suliami allagaatit allat kommunip uannut nassiussimanngisai

eqqaaneqartarsimasut. Taamaattumik kommuni qinnuigaara suliami allagaatit sinneruttut uannut nassiuteqqullugit.

Suliami allagaatit amerlanerusut Kommuni Kujallermit e-mailikkut 1. august 2017-imeersukkut tiguakka. Nakorsap A pillugu oqaaseqaataata kommunip 10. juli 2017-imi tigusimasaata assilinera Kommuni Kujalliup e-mailikkut 2. august 2017-imeersukkut aammattaaq nassiuppaa.

Immersugassaq "Siusinaartumik pensionisiat pillugit Inatsisartut inatsisaat nr. 40, 9. december 2015-imeersoq tunngavigalugu siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaat – kiisalu siusinaartumik pensionisiaqalersitsisimanermik nalilleeqqinneq" suliami allagaatini Kommuni Kujallermit tigusanni ilaavoq. Immersugassaq taanna A pillugu paasissutissanik arlalinnik imaqarpoq. Imatut paasivara immersugassaq taanna kommunimi sulisumit 6. november 2017-imi immersorneqarsimasoq, A-mik oqarasuaatikkut ulloq taanna oqaloqatiginninneq tunngavigalugu.

Kommuni Kujalliup oqaaseqaataanit 10. januar 2019-imeersumit erserpoq suliaq kommunimi 22. september 2017-imi ataatsimiissutigineqarsimasoq. Kommunip paasitippaanga ataatsimiinneq pillugu imaqarniliamit ersertoq A suli iluaqusersuutissaminik tigusaqarsimanngitsoq, naak tamanna periarfissaagaluartoq.

A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataa Kommuni Kujalliup allakkatigut 23. november 2017-imeersutigut itigartippaa. Kommunip A tamatumunnga atatillugu imatut allaffigaa:

"Siusinaartumik pensioneqalernissamut qinnuteqaatit, Inatsisartut inatsisaat nr. 40, 9. december 2015-imeersoq naapertorlugu aalajangiussaq.

Isumaginnittoqarfimmiillu aalajangiisartut qinnuteqaatit eqqartuiffigereerlugu nalilersoreerlugu qinnuteqaat itigartippaat, maannamut suli sulisinnaassuseqarnerit, ilinniagaqalersinnaanerit tunngavilersuutigineqarluni.

Isumaginnittoqarfiup aalajangiisartuisa aalajangigaat naammagineqanngippata allakkat tiguneraniit sapaatit akunneri sisamat qaangiutsinnagit naammagittaalliuutigineqarsinnaammata uunga: [Isumaginninnermi Naammagittaalliuuteqartarfimmik attaveqarfiginninnermi paasissutissat; uanga ilanngussara]”

Allakkat ullulernerqarsimanngitsut suliami allagaatinik amerlanerusunik, matumani kommunip suliami aalajangiinera 23. november 2017-imeersoq ilanngullugu eqqarsaatigalugu, imaqartut 27. februar 2018-imi tiguakka.

Kommuni Kujalleq tamatuma kingornatigut allakkatigut 26. november 2018-imeersutigut arlalinnik apeqquteqarfigaara. Kommunimut tamatumunga atatillugu ilaatigut imatut allappunga:

“**2.** Allakkat uku piffissap siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaamik suliarinninnermut atorneqartup sivilissusianut tunngasuupput.

Kommuni Kujalleq qinnuigaara suliaq pillugu oqaaseqaateqaqqullugu, pingaartumik pissutsit ataani taaneqartut uku pillugit:

2.1. Kommuni Kujalliup e-mailikkut 26. maj 2017-imeersukkut ilaatigut makku oqaatigai:

“Kommunip pensioninut innarluutilinnullu tunngasuni ilungersunartumik kinguaattoornera ajoraluartumik pilersimavoq, matumani siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaatinik suliarinninneq aamma siusinaartumik pensionisialinnik 60-it inorlugit ukiulinnik tamanik naliliiffiginneqqinneq ilanngullugit eqqarsaatigalugit.

Naliliininni kukkunngikkuma kinguaattoornerit taakku pensioninut innarluutilinnullu tunngasuni sulianik suliarinnittut ikinaarlugit amerlassusilerneqarsimanagerannik pissuteqarput. Sulisut arriitsumik amerliartuaartinneqaralarput, sulili suliasaqarfiup taassuma sulisoqartinniarneqarnerani ilungersunartunik ajornartorsiutissaqarpoq, pingaartumik sulisunik ilinniarsimasunik pissarsiniartarnerup tigumminiinnarniarnerullu ajornartorsiutaanerisigut, tamannalu kommunip ukioq kingulleq inukilliartupiloorneranut atatillugu pilersimasorinarpoq, matumani sulisut ilinniarsimasut noorarnerat ilanngullugu eqqarsaatiga-

lugu. Tamatumunnga peqatigitillugu siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsisip nutaap 2016-ip qiteqqunnerani atuutilerneranut atatillugu kommuni ajornartorsiuteqarsimavoq, pingaartumik annertusisamik naliliisoqartarnissaanik piumasaqaat qinnuteqaateqartullu sulisinnaassuseqarnerannik uppernarsaasarsuisarneq eqqarsaatigalugit.

[...]

Tamatumunnga peqatigitillugu paasissutissiissutiginiarpara kommuni pensioninut innarluutilinnullu tunngasuni sulisunik ilinniarsimasunik pissarsiniarluni suliniuteqarniarsarimmat, Kujataanilu innuttaasut ikiliartupiloornerat illua'tungilersimaarniarsaralugu." (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommuni Kujalliup oqarnera imatut paasivara kommuni sulisussarsiniarnermini ataatsimut ajornartorsiuteqartoq, tamannalu piffissamut suliamik suliarinninnermut atorneqartumut sunniuteqarsimasinnaasoq.

Kommuni Kujalleq qinnuigaara Kommuni Kujallermi sulisoqarniarnikkut pissutsit A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataata suliarineqarneranut qanoq sunniuteqarsimanera pillugu nassuiaateqaqqullugu.

2.3. Suliami allagaatinit erserpoq A Kommuni Kujallermut saaffiginnissimasoq kommunilu qinnuigalugu suliamut malinnaateqqulluni.

Suliamik suliarinninneq sivitsuloorunneqarpat tamatumunnga suliami illua'tungiusumut ilisimatitsissuteqartarneq suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitsersuummi immikkoortuni 205-imit 207-imut imatut allaaserineqarpoq:

"205. Ingerlatsinermit oqartussaasup suliassap suussusia pissutigalugu imaluunniit oqartussaaffimmi tassani suliassat nalinginnaasumik suliarineqartarnerat pissutigalugu suliassaq tiguneraniit piffissap sivikinnerusup iluani aalajangiivigisinnaangikkuniuk oqartussaasup suliassamut tunngassuteqartoq nalunaarfigisariaqarpaa suliassap qanoq inissisimaneranik ajornangippallu paasissutissillugu suliassap qaqugu aalajangiivigineqarnissaa oqartussaasumit naatsorsuutigineqarnerasoq.

206. Oqartussaasup aammattaaq suliassamut tunngassuteqartoq ilisimatittari-aqarpaa suliassaq sivikinnerusumik sularineqartussaagaluaq immikkut pissu-teqartumik pisarnermit sivilunerusumik sularineqartariaqalerpat.

207. Suliamut tunngassuteqartumit allakkat nukingisaarutit suliassallu sulari-neqarnerani piffissamik atorneqartumik naleqquttumik tunngavilersukkat i-ngerlaannartumik akineqartariaqarput. Akissuteqaammi ilisimatitsissutigine-qartariaqarpoq suliassaq qanoq inissisimanersoq ajornanngippallu ilisimatitsis-sutigineqarluni suliassap aalajangiivigineqarnissaa oqartussaasup qaqugu naatsorsuutigineraa.”

Kommuni Kujalleq qinnuigaara A suliassat sularineqartarnerat pillugu inatsit pil-lugu ilitsersuummi 206-207-imut naapertuuttumik ilisimatinneqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu.”

Kommuni Kujalliup allakkatigut 10. januar 2019-imeersutigut ilaatigut ima-tut akivaanga:

“Ombudsmandi kommunimut A-p naammagittaalliuutaa tunngavigalugu 26. no- vember 2018-imi allappoq.

Ilaatigut siusinaartumik pensionisiaqalernissamik A-p qinnuteqaataanik sularin- ninnerminik kommunip naammassinnissimannginnera pillugu Ombudsmandimut A-p 26. april 2017 naammagittaalliuuteqarneranut atatillugu kommunip piffissaq sularimik sularinninnermut atugaa aalajangersimasumik sulariniarlugu Ombuds- mandip aalajangersimavaa.

Kommunimik tusarniaanermi Ombudsmandi kommunimut arfineq marlunnik a- peqquteqarpoq.

Aallaqqaasiutigalugu kommunip oqaatigissavaa, Ombudsmandimut 26. maj 2017 kommunip mailiani aamma allaaserineqartutut, isumaginninnermik ingerlatsivim- mi suliassarpassuarnik qaangerniagassaqarami, minnerunngitsumik inatsisilior- nerit nutaat nukissanik annertuunik atuiffiusariaqartut malitsigisaannik, tamatu- munngalu peqatigitillugu sulisunik suliassanut piukkunnartunik sulisussarsiniar- tarneq sulisunillu aalajangiusimanninniarneq ajornartorsiutaalluni.

Taamaattumik kommunip pingaartippaa naammagittaalliuutinik suliarinninnermut nukissat atorreqartut allaffissornikkut naammagittaalliuutit suliarineqartarnerinut kiisalu suliassaqarfinni nakkutilliinernut inatsisitigut aalajangersarneqarimasunut annerusumik atorreqarsinnaappata, tamatumunngalu atatillugu kiswaatiginngikkaluarlugu ataatsikkut allaffissornikkut naammagittaalliuutinik suliarinnittarfinni ingerlatsinermillu nakkutilleeriaatsini sulianik suliarinnittoqartillugu peqatigitillugu nakkutilliisussaataasuni taakku avataanniittuni aamma sulianik suliarinnittoqartarnissaa, taamatullu aamma pingaartillugu kommunip suliassanik suliarinnittarnerinik nakkutilliineq qanoq ittoq atorreqassanersoq innuttaasut namminneq piumasutsiminnik nalinginnarsiortumillu toqqarsinnaassanngikkaat.

Taamaalilluni kommunip naatsorsuutigaa naammagittaalliuutit tunngavigalugit Ombudsmandip allaffissornikkut nakkutilliinermut oqartussanik qalliilluni taarsii-sannginnissaa.

Matumunnga atatillugu kommuni isumaqarpoq siusinaartumik pensionisiaqaler-nissamik itigartinneqarnini A-p Siusinaartumik pensionisiat pillugit Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuutigisimasuuppagu, taava naammagittaalliuuteqarfiup naammagittaalliummik suliaqarnerminut atatillugu, kommunip piffissaq suliamik suliarinnermut atugaa siusinaartumik pensionisiat pillugit inatsit malillugu A-p inatsiseqartitsinikkut inissisimaneranut pingaaruteqarnerseq, misissorsinnaallugulu misissortussaagaluaraa. Kommunip taamaalilluni eqqaasit-sissutigivaa inatsimmi § 31 [tassunga fodnote imaattunik oqaasertalik: Inatsisisatut siunnersuummi § 31-mut nassuiaatini naqinnerlutaqarsorinarpoq, tassami nassuiaatini piffissami pisartagaqalerfimmi naatsorsuinnermut assersuummik ilanngussisoqarsimammat, aalajangersakkamut nassuiaatinut allanut naapertuut-ingittumik] aamma inatsisisatut siunnersuummi aalajangersakkamut nassuiaatit malillugit piffissamit qinnuteqarfimmiit kingumoortumik siusinaartumik soraarne-russutisiaqalersitsisoqarsinnaanngimmat.

Allaffissornikkut oqartussaasunut qulliunerusumut naammagittaalliornissamut periarfissaq A-p ilumut atorsimaneraa kommunip ilisimasaqarfiginngilaa.

Taamatuttaa q matumunnga atatillugu kommuni isumaqarpoq isumaginnittoqarfiup aqunneqarnera pillugu inatsimmi § 1 tunngavigalugu Isumaginninnermut Naalakkersuisoqarfiup suliassani aalajangersimasuni kommunip suliarinninnera misissorsinnaagaa.

Qulaani allassimasut tunngavigalugit kommunip nalinginnaasumik kissaatiginanngitsutut isigaa innuttaasut kommunip sulianik ingerlatsineranik naammaginningsut allaffissornikkut naammagittaalliornissamut nakkutilliinissamullu periarfissat qulaatiinnarlugit taarsiullugu suliamik suliarinninneq pillugu apeqqutit suliap aalajangiivigineqarnissaanut pingaarutillit Ombudsmandimut immikkut misssortinniarlugit toqqarsinnaammassuk.

Taamaalilluni kommunip isiginiarpai isumaliutit Danmarkimi Ombudsmandi pillugu inatsimmi § 14-imi taamaaqataanik aalajangersakkamut nassuiaatini oqaatigineqartut, isumaliutissiissut 1272/1994, qupperneq 155 takuuk.

Kommunip immikkut maluginiarpaa Ombudsmandip naammagittaalliuutitut suliaq pillugu kommuni 19. juni 2017 attaveqarfigimmagu suliame allagaatit nassiu-teqqullugit, taakkulu kommunip arlaleriarluni nassiummagit, tassa 27. juni 2017-imi, 1. august 2017-imi, 2. august 2017-imi 22. februar 2018-imilu. Ombudsmandip kommunimut saaffiginnissutaasa siusinnerusut nalaanni suliaq suli kommunimi suliarineqarpoq. 22. februar 2018-imi kommunip Ombudsmandimut akissuteqarnerata nalaanni suliaq naammassineqarsimavoq, tamannalu aamma Ombudsmandip kommunimut massakkut tusarniaassutaani, oqaatigineqareersutut Ombudsmandip suliamik aalajangersimasumik suliarinninniarluni aalajangiivigisaani, 26. november 2018-imeersumi takuneqarsinnaavoq.

Taamaattumik kommunip 23. november 2017-ip kingorna naatsorsorsuutigisimavaa A-p suliap inerneranik naammaginningsikkuni Siusinaartumik Pensionisiaqartitsineq pillugu Naammagittaalliuuteqartarfimmut naammagittaalliuuteqarsimanissaa.

Kommunip taamatuttaaq naatsorsuutigisimagaluarpaa suliame Siusinaartumik pensionisiaqartitsineq pillugu Naammagittaalliuuteqartarfik aalajangersimasumik aalajangiisimatinnagu imaluunniit suliassaqarfimmi nakkutilliisussaataasunut saqqummiunneqartinnagu Ombudsmandip naammagittaalliummik aalajangersimasumik suliarinningsinnissaa.

Qulaani allassimasut eqqaamaqqullugit apeqqutigineqartut matuma kingorna kommunip akissuteqarfigissavai.

1. "Kommuni Kujalleq qinnuigaara Kommuni Kujallermi sulisoqarniarnikkut pissutsit A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataanik suliarinninnermut qanoq annertutigisumik sunniuteqarsimanersut nassuiaqqullugu."

Apeqqutip pineqartup akissuteqarfigineqarnissaanut Inatsisileriffiup suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuutaani imm. 205 aamma 206 kommunip aallaavigai, taakkunanilu allaaserineqarlutik oqartussaasut suliassat suliarineqarneranut piffissaq atorineqartoq eqqarsaatigalugu ingerlatsinermi ileqqorissaarnissamik piumasaqaatit suut piumasaqaatigineqarsinnaanersut, kommunillu sulinermini aallaavigisai:

"205. Ingerlatsinermut oqartussaasup suliassap suussusia pissutigalugu imaluunniit oqartussaaffimmi tassani nalinginnaasumik suliarineqartarnerat pissutigalugu suliassaq tiguneraniit piffissap sivikinnerusup iluani aalajangiiviginnaanngikkuniuk oqartussaaffiup suliassamut tunngassuteqartoq nalunaarfigisariaqarpaa suliassap qanoq inissisimaneranik aammalu ajornanngippat paassutissillugu suliassap qaqugu aalajangiivigineqarnissaa oqartussaaffimmit naatsorsuutigineqarneraq.

206. Oqartussaaffiup aammattaaq suliassamut tunngassuteqartoq ilisimatittariaqarpaa suliassaq sivikinnerusumik suliarineqartussaagaluq immikkut pissuteqartumik pisarnermit sivilunerusumik suliarineqartariaqalerpat."

Taamaalilluni kommunip aallaavigaa Ombudsmandip apeqqutaanut atatillugu imm. 205-imi allaaserineqarmat oqartussani namminerni pissutsit atuuttut, minnerunngitsumik pissutsit sulisoqarnermut tunngasut imaluunniit suliassat pissutsit piffissap suliassat suliarinninnermut atorineqartussap sivitsorneqarneranut tunngaviusinnaasut, pissutigalugit suliassat sivitsortoornera, imm. 206-imilu pissutsit allat pissutigalugit suliassat sivitsortoornera pissutsit allaaserineqarlutik.

Sulisussaqaarniarneq eqqarsaatigalugu soorunami immi nallilersoruminaappoq suliassat aalajangersimasoq sukkanerusumik suliarineqarsinnaasimanersoq, soorlu sulisut amerlanersut, immaqalu aamma ilinniarluarsimanersut, pigineqarsimasuuppata.

Suliami matumani pineqartumi kommunip oqaatigissavaa illoqarfimmi L-imi nu-naqarfinnilu tassunga atasuni suliat siusinaartumik pensionisiaqalernissamut tunngasut suliarineqartarnerannut ukiuni arlalinni sulisoq, isumaginninnermi siunnersortitut ilinniarsimangitsoq, ataasiinnaasimammat, piffissat ilaanni illoqarfimmit N-imit suliarortitanit oqilisaanneqartarsimasoq. Taamaattumik naatsorsuutigineqarsinnaavoq suliaq A-mut tunngasoq sukkanerusemik suliarineqarsinnaasimagaluarmat illoqarfimmi L-imi ingerlatsiviup immikkoortortaarfiani sulisoqarniarnikkut pissutsit pitsaanerusemasuuppata, kisiannili oqaatigineqarsinnaangilaq tamanna piffissamut suliamik suliarinninnermut atorneqartumut aalajangersimasumik qanoq sunniuteqarsimasinnaanersoq, tassami suliap ingerlanerani pissutsit allat piffissamut suliamik suliarinninnermut atorneqartumut sunniuteqarsimasut eqqarsaatigineqartariaqarmata, pingaartumik tamatuma ataani allaserineqarnera naapertorlugu peqqinnissaqarfiup suliamik suliarinninnera.

[...]

4. "Kommuni Kujalleq qinnuigaara piffissap A-p siusinaartumik pensionisiaqalerumalluni qinnuteqaataata suliarineqarneranut kommunimit atorneqartup si-visussusia pillugu nassuiaateqaqqullugu."

A siusinaartumik pensionisiaqalernissamik 6. maj 2014-imi qinnuteqarpoq.

Peqqinnissaqarfik ulloq taanna nakorsap oqaaseqaataanik qinnuigineqarpoq.

Peqqinnissaqarfimmit paasissutissanik pissarsiniarnermut tunngatillugu qinnuteqarnerup kingorna suliamik suliarinninnerup qulaani allaaserineqarnera kommunip innersuussutigaa.

Kommunip sulliffissarsiuussisarfini 18. september 2014-imi qinnuigaa A-p sulisinaassusia nalileqqullugu.

Allakkatigut ullulernerqanngitsutigut isumaginninnermik ingerlatsivimmi 15. februar 2015-imi tiguneqartumi (isumaginninnermik ingerlatsiviup ulluliisimangineq uparuarnikuuaa) sulliffissarsiuussisarfiup oqaatigaa A eqqarsaatigalugu piginnaangorsaqqiffigisinnaasaanik innersuussisinnaanani, [iluaqusersuutini] pingitsoorsinnaangimmagit nakorsaatitorlunilu.

Tamatuma kingornatigut nakorsap oqaaseqaataata tigunissaa kommunip utaqqi-simavaa, suliap ingerlanerata tassunga tunngasortaata qulaani allaaserineqarnera takuuk.

Nakorsap oqaaseqaataa kommunip marloriarlugu nukingisaarutigereerlugu taaneqartutut nakorsap allattugaataasa naqitanngortinneqarneri qulaani issuakkamik 30. juli 2014-imeersumik imallit kisiisa 20. januar 2016-imi tiguai. [Taakku issuarniarnagit aalajangerpunga; uanga ilanngussara]

Tamatuma kingorna, aamma oqaatigineqareersutut, nakorsap oqaaseqaataa, kommunimit 10. juli 2017-imi tiguneqartoq, kommunip marloriarluni peqqinnissaqarfimmut nukingisaarutigisariaqarsimavaa.

Nakorsap oqaaseqaataani paasissutissat uku kommunip immikkut malugeqquai:

“[Uani paasissutissat A-p peqqissusianut tunngasut Kommuni Kujalliup issuarpai, uangali taakku issuarniarnagit aalajangerpunga; uanga ilanngussara]

[...] pineqartup [iluaqusersuuserneqarnermigut] [...] -t pinngitsoorsinnaalis-savai].”

Kommunip suliaq pillugu paasissutissaatai eqqarsaatigalugit ilanngullugu inner-suussutigineqassaaq kommunimi allaffissornikkut aqutsisut, 31. marts 2017 ataatsimiinnermit imaqarniliami oqaatigineqartutut, 24. februar 2017-imi suliaq pillugu ataatsimiissimmata, isumaginninnermi pisortamit, pensionisianut innarluutilinnullu tunngasuni ingerlatsivimmi pisortaq kiisalu isumaginninnermi siunnersortit pisortaannit peqataaffigineqartumik.

Paasissutissat pigineqartut tunngavigalugit ataatsimiinnermi aalajangerneqarpoq suliaq suliamik suliarinnittumut utertinneqassasoq, ataatsimiinnermit imaqarniliami imatut oqaatigineqarluni:

“Suliaq suliamik suliarinnittumut [ateq], illoqarfik L utertinneqassaaq, [peqqinnissaqarfiup, uanga ilanngussara] A [iluaqusersuummik] nutaamik pitsaannerusumillu 2015-imili atortulertussaasimagaluarmagu, qinnuteqartup sulisinnaassusianut pitsaasumik sunniuteqarsinnaagaluartumik. [Iluaqusersuutissaa] siulleq takkuttoq angivallaarsimavoq. Peqqinnissaqarfik suliamik suliarinnittu-

mit attaveqarfigineqassaaq, ilaatigut [iluaqusersuutaata] pilersaarutigineqartutut iluarsineqarnissaa isumagineqaqqullugu, kiisalu nakorsap oqaaseqaataa kissaatigalugu. Nakorsap oqaaseqaataanik tigusaqarsimangilagut, taamaallaat nakorsap suliaminut atatillugu allattugaataasa assilinerinik tigusaqarsimalluta.”

Nakorsap oqaaseqaataata 10. juli 2017-imi tiguneqarnerata kingornatigut kommunu siusinaartumik pensionisiat pillugit nalunaarummi § 4 tunngavigalugu 16. november 2017-imi suliamut atatillugu sulisinnaassutsimik misissuivoq.

Kommunimi suliaq pillugu 22. november 2017 ataatsimiittoqaqqippoq, sulianik suliarinnittut pisortaannit, isumaginninnermi siunnersortit pisortaannit, siusinaartumik pensionisiantun tunngasunik sulianik isuliarinnittumit aamma innarluutilinnut, utoqqarnut siusinaartumillu pensionisiantun tunngasuni isumaginninnermi siunnersortit pisortaannit peqataaffigineqartumik.

Ataatsimiinnermit imaqarniliami ilaatigut atuarneqarsinnaavoq A-p ilinniagaqarnissani kissaatigigaa, sulilu [iluaqusersuutitaarsimanani], naak tamanna periarfissaagaluartoq. Tamanna tunngavigalugu siusinaarluni pensionisiaqalernissamik qinnuteqaatip itigartinneqarnissaa inassutigineqarpoq.

Tamanna naapertorlugu siusinaarluni pensionisiaqalernissamik qinnuteqaat allakatigut 23. november 2017-imeersutigut itigartinneqarpoq.

Suliamik suliarinninnerup ingerlasimanerata allaaserineqartup saniatigut kommunip oqaatigaa A 8. januar 2016-imi aammaarlunilu 18. januar 2017-imi suliaq pillugu kommunimi isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasuanut saaffignissimammatt. A taamatuttaa borgmesterimut saaffignissimavoq. Saaffignissutit taakkua malitseqartinneqarnerat matuma kinguliini kommunip allaaseraa:

Isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasua isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulisunut assigiinngitsunut 20. januar 2016-imi imatut allappoq:

“A mobilinnut allangikkuni sianeqattaartuuvoq ullut kingulliit ullut tamaasa. Kissaatigaara sullissisup sianerfigalugu nassuiaatissagaa suliaq sumut killinnersoq.

Qujareerlunga, aajuna normua: [...].”

Isumaginninnermi ataatsimiititaliap siulittaasua isumaginninnermik ingerlatsivimmi sulisunut 17. januar 2017-imi imatut allappoq:

“Isumaginnittoqarfik illoqarfik N, Illoqarfik L, nunaqarfiup M-ip allaffia borgmesterilu.

A [...] pillugu saaffiginnissut. Ukioq kingulleq 2016-imi januarimili pineqartoq telefonikkut saaffiginnittoq oqaloqatigereerlugu, saaffiginnissutaa isumaginnittoqarfimmut ingerlannikuuara. Tupaallannarpoq paasillugu suli suliaq naammassineqarsimanngimmat, tassami A borgmesterimut saaffiginnissimavoq siusinaartumik pensioneqalerniarluni 2014-imi qinnuteqaatini suli naammassinngitsoq naammagittaalliutigalugu.

Neriuutiginanngikkaluaqaaq pineqartup saniatigut taama sivisutigisumik siusinaartunik pensioneqalerniarluni qinnuteqaatinik suliaqartoqartarsimassappat pingaartumik nunaqarfimmiunik.

Matumuuna kissaatigaara A-p piaartumik allakkatigut nassuiaanneqarnissaa, siusinaartunik pensioneqalerniarluni qinnuteqaatini pillugu qaqugu aalajangiisoqarniarnersoq.”

Isumaginninnermik ingerlatsivimmi suliamut tunngatillugu allakkiaq malillugu suliap killiffia pillugu A ima ilisimatinneqarsimavoq:

“Borgmester aqqutigalugu apeqquteqaammik tigusaqarneq peqqutigalugu, A oqarasuaatikku ilisimatinneqarpoq siusinaartumik pension qinnuteqaataa dec. eqqartorneqartussaagaluaq, peqquteqartumik januar qaammataani kinguartinneqartariaqarsimasoq, tamannalu pisinnaasimanngitsoq napparsimasoqarnera peqqutigalugu, naatsorsuutigissagaalu februar qaammataani suliap oqaluuserineqarnissaa.

Periarfissaq iluatsillugu A apeqquteqarfigineqarpoq qanoq innersoq, paasissutissat peqqinnissaqarfimmiit tiguneqarsimasut naapertorlugit takuneqarsinnaamat iluaqusersuutilerneqarsimasoq, atugarisaasalu pitsanguuteqartinneqarnissaat anguniarlu peqqinnissaqarfimmiit iliuuseqarfiginiarneqarnersoq.

A nassuiaateqarpoq iluortoq 2015-imi [iluqusersuutilerneqarsimagaluarluni] taannali atorsinnaanngikkini taassuma annaarneqarsimaneranik peqquteqartumik, peqqinnissaqarfimiillu neriorsorneqarsimalluni 2016 ingerlanerani aggersaqqinneqarumaarluni, sulilu utaqqigini. Apeqquteqarfiginni nammi-

neq peqqinnissaqarfik saaffigisimanginneraa naaggaarpoq, tamanna pillugu inanngarpoq iliuuseqaqqullugu.

A ilanngullugu nassuiaanneqarpoq inatsit siusinaartumik pension allanngortin-neqarnikuusoq, tassungalu piunasaqaatit annertusineqarsimasut, isumagin-ninnikkut peqquteqartumik siusinaartumik pension tunniussisinnaaneq pisin-naajunnaarnikummat, soorluttaaq siusinaartumik pensionsiaqalersinneqassa-galuarpat ukiuni tallimakkaartuni naliliisarnerit ingerlanneqartartussaasut.

A qatsuserpasippoq suliarlu sullissisorisaminit paamaarunneqarsimanera (skuffimut) qinnuteqaat piffissami sivisuumi suliariumaataarneqarsimanera qaavatigullu peqqinnissaqarfimmiit qanoq pineqarnini tamaasa pillugit.

A ullumikkut susinnaannginneravippoq, [peqqissuseq pillugu paasissutissat] pissutigalugit.”

[Oqaaseqaat taassuma kingornatigut pissutsit arlallit allat pillugit nassuiaammik imaqarpoq, matumani kommunip oqartussaasut allat tusarniaaneritik qanoq suliarinnittarnera ilanngullugu eqqarsaatigalugu; uanga ilanngussara]

7. “Kommuni Kujalleq qinnuigaara A suliassat suliarineqartarnerat pillugu inatsit pillugu ilitersuummi 206-207-imut naapertuuttumik ilisimatinneqarsimanersoq paasissutissiissutigeqqullugu.”

Kommunip ilisimatitsissutigisinnaavaa A, aamma isumaginnermut ataatsimiititaliamut borgmesterimullu saaffiginnissutaasut innersuussutigalugit, suliap sumut killinnera pillugu nammineerluni kommunimut arlaleriarluni saaffiginnissuteqartarsimammat, tamatumani suliami peqqinnissaqarfiup utaqqineqarneranik ilisimatinneqartarsimalluni.

Suliap ingerlasimanera imm. 4-mi allaaserineqartoq kommunip innersuussutigaa.

Taamaalilluni A suliap killiffia pillugu pisariaqartumik ilisimatinneqartarsimasoq kommuni isumaqarpoq, tamatumalu saniatigut kommunip ilanngullugu oqaatigalugu suliap ingerlanerani A-mit allakkatigut nukingisaarutitik kommuni toqqaanartumik tigusaqarsimanngimmat, tak. ilitersuummi imm. 207.” (Ombudsmandeqarfimmi nutsigaavoq)

Kommuni Kujalliup oqaaseqaataa A-mut 29. marts 2019-imi nassiuppara, taamaalilluni oqaaseqaat pillugu oqaaseqaatinik saqqummiussinissaminut

periarfissaqarsinnaqqullugu. Allakkat taakku Ombudsmandeqarfimmut 21. august 2019-imi uterput, A piffissap ingerlanerani allamut nuussimammat. Taamaattumik kommunip oqaaseqaataa A-mut 26. august 2019-imi nassiu-teqqippara. A-p oqaaseqaataanik tigusaqanngilanga.